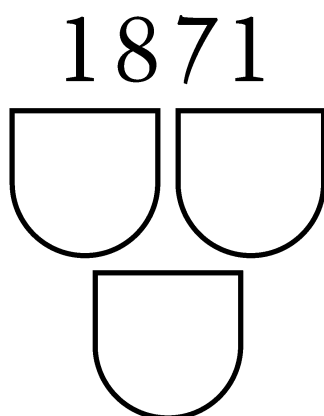

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI EGYETEM

Etikai Kódex

Elfogadta a Szenátus 24/2017. (V. 29.) számú határozatával

Prof. Csanádi Judit
rektor

2017. május 29.

Tartalomjegyzék

Preambulum.....	3
I. Az Etikai Kódex hatálya.....	3
II. Általános rendelkezések	3
III. Az Egyetem vezető beosztású polgáraitra vonatkozó követelmények	5
IV. Az egyetemi döntéshozó testületek tagjaira vonatkozó követelmények	6
V. Az intézmény és szervezeti egységei képviselőjében megjelenő alkalmazottakra vonatkozó követelmények.....	6
VI. Az oktatói és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó követelmények.....	7
VII. A hallgatókra vonatkozó etikai követelmények	8
VIII. Az etikai vétségek megvalósulásának egyes különös esetei	10
IX. Az etikai eljárást megelőző alternatívák.....	11
X. Etikai Bizottság	11
XI. Záró rendelkezések.....	14

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Szenátusa a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseinek megfelelően a Magyar Képzőművészeti Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) Etikai Kódexét (a továbbiakban: Kódex) a következőkben határozza meg:

Preambulum

A Magyar Képzőművészeti Egyetem szükségesnek tartja, hogy meghatározza az egyetemi polgárokkal szemben támasztható etikai követelményeket, ezáltal hozzájáruljon a harmonikus emberi együttélés és a szakmai munkát segítő környezet megteremtéséhez, az Egyetem értékteremtő hagyományainak ápolásához. Az Etikai Kódex az Egyetem morális önszabályozásának dokumentuma, amely az Egyetem polgáraitra vonatkozik. Alapja az általuk elfogadott – az Egyetem célkitűzéseinek és a társadalomban betöltött szerepének megfelelő – értékrendszer. Az Etikai Kódex ennek etikai vonatkozásait, a belőle származó jogokat és kötelezettségeket rögzíti, mely a magatartási irányelveket, mint normákat deklarálja, ekként biztosítva, hogy az egyetem polgárai munkájukat etikai értelemben is rendezett közegben végezzék.

Az Etikai Kódex olyan területeken is megfogalmaz elvárásokat, amelyekről jogi dokumentumok, szervezeti, működési, tanulmányi és egyéb szabályzatok is rendelkeznek; mindemellett tekintettel van olyan problémákra is, melyek etikai vonzataik okán kizárólag jogi eljárásokkal nem oldhatók meg.

I. Az Etikai Kódex hatálya

A Kódex személyi hatálya kiterjed az Egyetem minden polgárára (a hallgatókra, valamint az oktatói és nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra, illetve munkavégzésre irányuló tevékenységet más jogviszonyban végző személyekre) tekintet nélkül állampolgárságukra, valamint arra, hogy milyen képzési formában vagy oktatási nyelven folytatják tanulmányaikat, illetve milyen minőségben, beosztásban dolgoznak. A Kódex tárgyi hatálya kiterjed az Egyetem polgárainak az Egyetemmel összefüggő – és kivételként némely esetben az Egyetemen kívüli - tevékenységére.

II. Általános rendelkezések

Az Etikai Kódex az Egyetem polgáraitra vonatkozó, társadalmi közmegegyezésen alapuló, általános emberi értékeket kifejező normákat fogalmaz meg. Ezért etikus magatartásnak – a kódex által érintett kérdésekben – az tekinthető, amely a kódexben megfogalmazott elvárásokkal összhangban áll.

Etikai vétségnek minősül minden olyan szóban vagy tetteleg megvalósuló, az Egyetem polgárai által – szándékosan vagy gondatlanságból – megvalósított magatartás, amely az Etikai Kódexben megfogalmazott alapelvekkel és normákkal ellentétes, azok érvényesülését korlátozza vagy megakadályozza.

Általános követelmények

- 1) Minden egyetemi polgár köteles az etikai szabályokat betartani. Az Egyetem minden polgárától és az Egyetem érdekköréhez tartozó, céljait támogató személytől elvárja az Egyetemmel összefüggő tevékenységével kapcsolatban az etikus magatartás tanúsítását.
- 2) Az egyetemi polgárnak lojalitást kell tanúsítania az Egyetem, továbbá annak szervezetei iránt. Ennek alapján törekednie kell az intézmény közmegebecsülésének megóvására és növelésére, tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól és magatartástól, ami az Egyetem tekintélyének csorbítására alkalmas.
- 3) Az Egyetemmel való lojalitás elve nem korlátozhatja a jogos kritika lehetőségét.
- 4) Az Egyetemet érintő konkrét ügyekről minden egyetemi polgár csak felelősségteljes módon saját és az egyetem nevét és egyetemi beosztását feltüntetve nyilatkozhat, nyilváníthat véleményt. Etikai kötelessége fellépni az olyan megnyilvánulásokkal szemben, amelyek az Egyetemet indokolatlanul negatív színben tüntetik fel.
- 5) Az Egyetem elvárja polgáraitól a tisztességtelen, illetve jogtalan előnyök ajánlatának visszautasítását.
- 6) A tanár/oktató és a hallgató között az egyetemi működés sajátosságaiból következően nem egyenrangú viszony áll fenn, ennél fogva a köztük létrejövő szakmai, munka- és egyéb más kapcsolatok kialakítása és működtetése során fokozott figyelemmel és körültekintéssel kell eljárni. A hallgatók és az Egyetem munkatársai közötti magánéleti kapcsolat kialakítása az Etikai Kódex alapelveit nem sértheti.
- 7) Az Egyetem elkötelezett a szabad véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás és kutatás szabadsága iránt. Ezzel összefüggésben:
 - a) az egyetemi polgárok az intézményen belül pártpolitikai tevékenységet nem végezhetnek,
 - b) a tanórákon oktatóknak és hallgatóknak egyaránt tartózkodniuk kell a pártpolitikai megnyilatkozásoktól;
 - c) politikai szerepvállalás esetén az egyetemi polgárnak ügyelnie kell arra, hogy
 - politikai tevékenységét időben és térben határozottan elkülönítse hallgatói, oktatói és kutatói státuszától;
 - ne keltse azt a képzetet, hogy az Egyetem elkötelezett valamely párt vagy politikai irányzat mellett;
 - ne csatlakozzon olyan csoporthoz, irányzathoz, mozgalomhoz, amelynek célja, tevékenysége ellentétes az Egyetem Küldetésnyilatkozatában megfogalmazott célokkal és értékekkel.
- 8) Az egyetemi polgároknak joga van az Egyetem életében előforduló hibákkal, visszasságokkal kapcsolatos alkotó kritika, panasz és javaslat megfogalmazására, melynek előterjesztése során az Egyetem szervezeti rendje szerinti szolgálati utat be kell tartaniuk.

Az Egyetem polgára

- 9) tevékenysége, magatartása során törekedjék a tárgyilagos megítélésre, kerülje el döntései meghozatala során az indokolatlanul előnyös vagy hátrányos elbírálást;
- 10) tevékenysége, munkája során óvja környezetét a szükségtelen károkozástól;
- 11) a rábízott munka- és egyéb eszközöket rendeltetésszerűen, az Egyetem szabályzatainak megfelelően, a károk megelőzésének szem előtt tartásával használja;
- 12) az erőszakos, sértő megnyilvánulások minden formáját utasítsa el, velük szemben lépjen fel;
- 13) alakítson ki munkatársaival – hallgatókkal, oktatókkal, kutatókkal, más alkalmazottakkal – segítő, jó viszonyt, amelynek alapja a kölcsönös tisztelet és bizalom;
- 14) jogszabályokban és az Egyetem szabályzataiban biztosított jogait úgy gyakorolja, hogy ezzel mások jogait és érdekeit ne sértse;
- 15) szakmai előmenetele érdekében nem ajánlhat fel és nem fogadhat el semmiféle (anyagi vagy egyéb természetű) szolgáltatást;
- 16) hallgató- és munkatársai, valamint az Egyetem érdekeit szem előtt tartva csak olyan feladat elvégzésére és olyan mértékben használja az egyetemi infrastruktúrát, amely munkavégzéséhez vagy tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez feltétlenül szükséges.
- 17) konfliktus esetén törekedjék békés megoldásokra, a konfliktus feloldására;
- 18) döntéseiben, magatartásában érvényesítse az Etikai Kódexben megfogalmazott elveket.

III. Az Egyetem vezető beosztású polgáira vonatkozó követelmények

- 1) Az Egyetem vezető beosztású alkalmazottjai kötelesek az általuk irányított szervezetet (a vonatkozó szabályozókban megfogalmazott rendelkezések betartása mellett) az e pontban meghatározott követelmények figyelembe vételével vezetni. Ennek megfelelően:
 - a) döntésük előkészítése során kérjék ki és – lehetőség szerint – vegyék figyelembe beosztottaik véleményét;
 - b) beosztottaik szakmai feladatainak elvégzéséhez – a vonatkozó jogszabályok és szabályzatok keretei között – a szükséges szabadságot és az önálló döntési kompetenciát biztosítsák;
 - c) törekedjenek arra, hogy munkatársaik számára a rájuk bízott feladatok elvégzéséhez szükséges információk és feltételek rendelkezésre álljanak;
 - d) törekedjenek arra, hogy munkatársai szakmai fejlődése és előmenetele folyamatos legyen, melyhez erkölcsi támogatást nyújtson;
 - e) munkatársaikat ne tüntessék fel rossz színben, mások erre való törekvéseit utasítsák vissza.
- 2) A vezető morális kötelessége, hogy a hatáskörébe tartozó ügyekben – így pl. kedvezmények vagy juttatások odaítélésekor, kitüntetési vagy jutalmazási javaslat tétele vagy odaítélése során, minősítések elvégzésekor – feljebbvalói helyzetével ne éljen vissza. Ennek megfelelően:
 - a) a vezető kötelessége, hogy biztosítsa beosztottjainak a teljes esélyegyenlőséget, a szükséges és lehetséges nyilvánosságot, különösen a pályázati, publikálási, tudományos minősítéssel összefüggő döntések során;
 - b) etikai vétség az alá-fölérendeltségi viszony magánérdekű kihasználása a munkaviszonnyal össze nem függőhelyzetekben is;

c) etikai vétségnek minősül a világnézeti befolyásolás a függelmi viszony kihasználása vagy akár az arra való hivatkozás révén.

3) A vezető beosztású munkatárssal szemben etikai elvárás, hogy a szervezeti egységében felmerülő szakmai problémák belső megoldását segítse elő, és munkatársait is erre ösztönözze.

4) A vezető döntéseit minden esetben az Egyetem és az általa vezetett szervezeti egység érdekeinek megfelelően hozza meg.

5) Az Egyetem minden vezető beosztású polgárától elvárható, hogy – a rendelkezésre álló források keretei között – gyarapítsa ismereteit, fejlessze vezetői képességeit.

IV. Az egyetemi döntéshozó testületek tagjaira vonatkozó követelmények

1) Az Egyetem döntéshozó testületi tagjainak kötelessége az ülésekre felkészülni; minden tőlük telhetőt el kell követniük annak érdekében, hogy döntéseik, illetőleg szavazataik megalapozottak legyenek. Abban az esetben, ha a megalapozott döntés feltételei nincsenek biztosítva, a változtatás kezdeményezése erkölcsi kötelesség.

2) Az Egyetem döntéshozó testületeinek munkájában részt vevő polgár kötelessége, hogy döntéshozó helyzetben a tényeket tárgyyszerűen mérlegelő, az általa képviselt közösség véleményét és érdekét tükröző álláspontot képviseljen úgy, hogy közben az intézményi érdekeket is szem előtt tartsa, továbbá kötelessége, hogy e tevékenységéről a képviselteket tájékoztassa.

3) A döntéshozó testületek vezetőinek törekedniük kell arra, hogy az a személy, akiről döntés születik, szabályszerű, csak az adott eljárás szempontjait mérlegelő eljárásban részesüljön.

4) Döntéshozói helyzetben tartózkodni kell az adott eljárás szempontjait figyelmen kívül hagyó külön megállapodásoktól, alkuktól vagy egyéb, a szavazást befolyásoló körülménytől. Etikai vétség az ilyen szavazás kezdeményezése, az erre történő felszólítás vagy az erre való kényszerítés.

V. Az intézmény és szervezeti egységei képviselőjében megjelenő alkalmazottakra vonatkozó követelmények

1) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviselőjében megjelenő munkatársak kötelesek figyelembe venni, hogy az Egyetem elsődleges feladata az alkotás, az oktatás és a művészeti/tudományos kutatás.

2) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviselőjében megjelenő munkatársak kötelessége, hogy döntéseik, nyilatkozataik következményeit felelősen mérlegeljék.

3) Az Egyetem és szervezeti egységeinek képviselőjében megjelenő munkatársak kötelessége, hogy az előre megadott időpontokban, félfogadási időben a szakmai, oktatási ügyekben hozzájuk forduló hallgatókat, oktatókat, nem egyetemi polgárokat, más intézmények munkatársait hatékony, pontos és gyors tájékoztatással, ügyintézással segítsék. Ha a felmerült problémák nem tartoznak a hatáskörükbe, tájékoztassák a hozzájuk fordulókat, hogy az adott ügyben az Egyetemen mely szervezeti egység vagy személy jár el.

4) Jelen fejezet rendelkezései az Egyetem és szervezeti egységeinek képviselőiben a közösségi médiában megjelenő munkatársakra is vonatkoznak. Az egyetemi polgárok elektronikus médiában való megjelenésük, véleményalkotásuk, kommentjeik során is kötelesek az Egyetem érdekeit szem előtt tartva eljárni.

VI. Az oktatói és a nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó követelmények

1) Az oktatói és nem oktatói munkakörben dolgozó munkatársak alakítsanak ki a tanszékekkel segítő, jó viszonyt. Etikai vétséget követ el az a munkatárs, aki akár saját, akár más tanszék munkáját megszegyeníti, a tanszékek létjogosultságát, oktatóinak tudását, az oktatott anyag színvonalát kétségbe vonja, azt nyilvánosság előtt megalapozatlanul, sértő módon minősíti.

Az oktatói munkakörben dolgozó munkatársakra vonatkozó elvárások:

- a) Az oktató felelőssége, hogy olyan kizárólag tantárgy oktatását, téma kutatását, valamint olyan feladat ellátását vállalja el, amelyre szakmailag felkészült;
- b) Kövesse szakterülete fejleményeit és azokat építse be oktatói munkájába;
- c) Folyamatosan fejlessze ismeretei átadásának módszereit;
- d) Tartózkodjék attól, hogy bármelyik hallgatója személyét, tevékenységét, eredményeit lealacsonyító, megszegyenítő, megalázó módon értékelje;
- e) Csak olyan külső munkát, megbízást vállaljon el, csak olyan – munkakörön túli – tevékenységet végezzen, amely az Egyetem érdekeit nem sérti;
- f) Köteles kerülni az összeférhetlenséget eredményező helyzeteket.

2) Az oktátónak törekednie kell arra, hogy az általa művelt diszciplína fejlődését figyelemmel kísérje, annak eredményeihez maga is hozzájáruljon, továbbá, hogy birtokában legyen az átadáshoz szükséges módszereknek.

3) Az oktató a rábízott oktatói feladatot a legjobb képességei szerint végezze el, és kövessen el minden tőle telhetőt, hogy hallgatói a leghatékonyabban sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó korszerű ismereteket.

4) A felelősségteljes szakmai tevékenység során elvárható, hogy az oktató

- a) az előre meghirdetett tananyagot adja le, továbbá az esetleges tanrendi változásokról a hallgatókat és közvetlen felettesét megfelelő módon és időben tájékoztassa;
- b) az általa oktatott kurzus során tegyen meg minden, az adott körülmények között tőle elvárható a hallgatók számonkérésre történő felkészítése érdekében;
- c) már a szemeszter kezdetekor tegye a hallgató számára világossá, hogy a számonkéréskor milyen típusú és szintű teljesítményt vár el.

5) Az oktatóknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk a korrekt és etikus számonkérésre. Az Egyetem ennek érdekében minden oktatójával, az oktatásban és számonkérésben résztvevő alkalmazottjával szemben alapvető szakmaetikai elvárásként fogalmazza meg az alábbiakat:

6) Etikai elvárás az oktatóval és nem oktatóval függelmi/befolyási viszonyban álló személyek testi/szexuális integritásának, magánszférájának tiszteletben tartása, az Egyetem falain belül és azon kívül is.

7) Ha az oktató művészeti és tudományos eredményeivel a – szakmai vagy szélesebb – nyilvánosság elé áll, diszciplínájának elfogadott közzétételi szokásai, írott és íratlan szabályai szerint járjon el. Egyértelműen világossá kell tennie, hogy a vizsgált kérdések megválaszolásához mennyi a saját és mennyi más kutatók hozzájárulása.

8) Az Egyetem olyan oktatója vagy művésze, aki tudományos/művészeti munkája során kutatási eredményeket valódi kutatás nélkül állít elő; aki saját vagy más kutatásának eredményeit meghamisítja, továbbá aki más gondolatát, állítását – megfelelő hivatkozás nélkül – sajátjának tünteti fel, a szerzői jogi jogsértésen túl súlyos etikai vétséget is elkövet.

9) Etikai vétség olyan személyt feltüntetni szerzőként, aki nem vett részt a munkában.

A nem oktatói munkakörben dolgozó munkatársakra vonatkozó elvárások

1) A hallgatói ügyintézésben részt vevők erkölcsi kötelessége az udvarias, konstruktív, segítő hozzáállás. Kifejezett elvárás, hogy munkájukat a hallgatók és az Egyetem közötti hatékony együttműködésre tekintettel végezzék.

2) A vezetőkkel szemben nemcsak munkaköri, hanem etikai követelmény is az Egyetem érdekeinek megfelelő, az alaptevékenységet segítő szakszerű, hatékony és gyors utasítás adása, valamint ezek alapján a dolgozókkal szembeni követelmény a szakszerű, hatékony és gyors, munkavégzés.

Összeférhetetlenség

1) Az összeférhetetlenség szabályait jelen alfejezet szerint akkor kell alkalmazni, ha más jogszabály vagy egyetemi szabályzat szigorúbb vagy részletesebb szabályt nem határoz meg.

2) Összeférhetetlenség áll fenn, ha az oktató olyan – vele rokon, baráti, vagy párkapcsolatban lévő, esetleg személyes konfliktusban álló – hallgatót vizsgáztat, minősít, értékeli, akivel szemben elfogulatlan megítélés tőle nem várható el. Az összeférhetetlenséget jelezni kell a közvetlen munkahelyi vezetőnek, aki gondoskodik más vizsgáztató, bizottság vagy témavezető kijelöléséről.

3) Összeférhetetlenség áll fenn, ha valaki külső funkciója, intézményen kívüli alkalmazása vagy megbízása révén saját megbízója lesz. Az ilyen összeférhetetlenségi helyzetet az érintettnek haladéktalanul meg kell szüntetnie.

4) A felettes és beosztottja, az oktató és a hallgatója, a nem oktató munkatárs és hallgató között kialakult párkapcsolat tényét az érintett (oktató, kutató, nem oktató) munkatárs köteles a közvetlen munkahelyi felettesével közölni, aki gondoskodik arról, hogy az érintett oktató, kutató ne vehessen részt a partnerét (is) érintő döntések meghozatalában. A munkahelyi vezető szigorú erkölcsi kötelessége a rábízott információ titokban tartása.

VII. A hallgatókra vonatkozó etikai követelmények

1) Az Egyetem hallgatójának etikai jogosultsága, egyben kötelessége a becsületes és tisztességes szakmai tevékenység végzése, a leendő hivatásra való felkészülés.

- 2) Az Egyetem hallgatói kötelesek az Egyetem oktatóival és egyéb alkalmazottaival tisztelettudóan, a munkavégzésüket elősegítve együttműködni, kulturált formában kapcsolatot tartani.
- 3) A hallgatótól elvárható, hogy az előírt foglalkozásokon, számonkéréseken felkészülten és a meghatározott időben, pontosan jelenjen meg.
- 4) A hallgatók önállóan vagy csoportosan megoldandó feladataikat, illetve tanulmányi kötelezettségeiket, saját gondolataikat, munkáikat felhasználva, más szerzőktől származó gondolatokat megfelelő hivatkozással ellátva teljesítsék.
- 5) A hallgatóra vonatkozó általános etikai elvárás, hogy tanulmányi kötelezettség teljesítése, valamint a számonkérés során ne vegyen igénybe meg nem engedett segédeszközöket.
- 6) A hallgató morális kötelezettsége, hogy segítse társai, a többi hallgató munkáját, tanulmányi előmenetelét. E kötelezettségét az a hallgató szegi meg, aki
 - a) megváltoztatja, megsemmisíti vagy visszatartja másik hallgató írott vagy más jellegű szakmunkáját, amely annak tanulmányi és szakmai előmenetelét szolgálja;
 - b) másik hallgató számára megnehezíti, vagy éppen lehetetlenné teszi, hogy tanulmányi előmenetele érdekében megfelelő információhoz jusson, vagy más módon akadályozza tudományos-szakmai előmenetelében;
 - c) másik hallgató tanulmányaihoz szükséges, számítógépen feldolgozható formában tárolt adatokat megváltoztat, megsemmisít vagy hozzáférhetetlenné tesz.
- 7) Az egyetemi polgárnak az egyetemi és azon kívüli kapcsolatokban, az oktatással kapcsolatos és tanulmányon kívüli élethelyzetekben egyaránt törekednie kell az intézmény közmegebecsülésének megóvására és erősítésére, következőképpen tartózkodnia kell minden olyan tevékenységtől, ami az Egyetem tekintélyének csorbítására alkalmas. Az ettől eltérő magatartás – ha súlyosabban nem minősíthető – etikai vétségnek minősül.
- 8) Kívánatos, hogy a hallgatók egymás közötti konfliktusaikat és érdekellentéteiket kulturáltan, békésen rendezzék. Nem kifogásolható, ha a vitában álló felek egyetértőleg és együttesen kérik vitájuk rendezéséhez olyan oktató vagy egyetemi alkalmazott segítségét vagy tanácsát, akinek véleményét mindketten elfogadják.
- 9) A hallgatótól elvárható, hogy véleménynyilvánítása – például az oktatói munka véleményezése során – megfontolt és megalapozott legyen.
- 10) Az Egyetem a végzett hallgatóitól elvárja, hogy segítsék egykori Alma Materüket szolidaritásukkal, alkotó kritikájukkal, szellemi hozzájárulásukkal. Az Egyetem ennek érdekében megteremti a folyamatos kapcsolattartás feltételeit.
- 11) Az V. fejezet rendelkezései az Egyetem képviselőjében megjelenő hallgatókra is vonatkoznak.
- 12) Az a hallgató, aki tanulmányai, tudományos/művészeti munkája során kutatási eredményeket valódi kutatás nélkül állít elő; aki saját vagy más kutatásának eredményeit meghamisítja, továbbá aki más gondolatát, állítását – megfelelő hivatkozás nélkül – sajátjának tünteti fel, a szerzői jogi jogsértésen túl súlyos etikai vétséget is elkövet.
- 13) Etikai vétség olyan személyt feltüntetni szerzőként, aki nem vett részt a munkában.

A hallgatói képviselőkre vonatkozó külön rendelkezések

- 14) A hallgatók választott tisztségviselőivel szembeni etikai elvárás, hogy az Egyetem testületeinek üléseire alaposan felkészüljenek, és – a napirendre vett kérdésekben – a hallgatók széles körében lehetőség szerint előzetesen tájékozódjanak.

15) A hallgatói érdekképviselők a testületi szavazásokról, állásfoglalásokról – szükség szerint az indokok megjelölésével – kötelesek tájékoztatni a hallgatói közösséget.

16) A hallgatói érdekképviselőt tisztségviselőit az érdekképviselői tevékenység keretében kifejtett tevékenységük következményeként semmilyen hátrány nem érheti, ugyanakkor hallgatói tevékenységük során előnyt emiatt sem élvezhetnek.

VIII. Az etikai vétségek megvalósulásának egyes különös esetei

Hátrányos megkülönböztetés (diszkrimináció)

Súlyos etikai vétségnek minősül hátrányos megkülönböztetés bármely megvalósulási formája.

Ennek következtében mindazon cselekmények, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport – valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrének színe, etnikai csoporthoz való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága vagy apasága, nemi identitása, szexuális orientációja, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonya, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt – kedvezőtlenebb eljárásban, bánásmódban, vagy döntési következményben részesül, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne, etikai vétségként értékelendő.

Pszichológiai megfélemlítés

Az Egyetem elutasítja a megfélemlítés, megszegyenítés, a pszichikai terror (mobbing) minden formáját.

Zaklatás

Etikai vétségnek minősül, ha valaki rendszeresen vagy tartósan mást háborgat, a másik akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik.

Szexuális zaklatás

Súlyos etikai vétséget követ el, aki egy másik egyetemi polgár nembeli integritását vagy intim szféráját megsérti. Szexuális zaklatásnak minősül minden olyan, a nemmel, illetve a nemiséggel kapcsolatos cselekmény (testi érintés, kihívó, ráutaló magatartás), szóbeli megjegyzés vagy írásbeli közlés, amelyet az elszenvető személy sértőnek érez, és az általános megítélés szerint indokoltannak érezhet. Aki magával vagy környezetével szemben ilyet tapasztal, jogosult az ellenérzését határozottan kifejezésre juttatni, panaszt tenni.

Amennyiben a cselekmény a szexuális kényszerítés vagy a szexuális erőszak büntető törvénykönyvi tényállásait valósítja meg (Btk. 196. §-197. §), abban az esetben a sértett magánindítványa alapján büntetőfeljelentés tehető. Ezen cselekmények súlyossága túlmutat az etikai vétségek kategóriáján. (Szexuális cselekmény: a közösülés és minden súlyosan szeméremszérintő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére, fenntartására vagy kielégítésére alkalmas, vagy arra irányul)

Az Egyetem hírnevének rontása

Az Egyetem minden polgárának törekednie kell az intézmény jó hírének, tekintélyének megóvására. Tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól, amely sérti az Egyetem érdekeit. Súlyos etikai vétségnek minősül minden olyan, bizonyítékokkal alá nem támasztott nyilvános közlés vagy híresztelés, amely az Egyetemet vagy annak bármely szervezeti egységét, illetőleg egyetemi polgárokat etikailag kifogásolható magatartással vagy ilyen cselekmény elkövetésével gyanúsít, különös tekintettel arra, hogy az ilyen híresztelés alkalmas az Egyetem és polgárai jó hírének csorbítására és érdekeinek megsértésére.

Megtévesztés

Az az egyetemi polgár, aki hivatali jogállásánál, hallgatói jogviszonyánál fogva mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, etikai vétséget követ el. Az elkövetővel szemben etikai eljárás kezdeményezhető.

IX. Az etikai eljárást megelőző alternatívák

- 1) Kortárs-segítő személy segítségét lehet igénybe venni konzultáció és tanácsadás céljából, az Egyetem honlapján feltüntetett elérhetőségeken.
- 2) Az Egyetemen lehetőség van pszichológushoz fordulni, aki kifejezetten segítséget tud nyújtani egy etikai eljárásra való pszichés felkészülésben is. Az Egyetem honlapján, valamint a Tanulmányi Osztályon meghirdetett időpontokban érhető el.
- 3) Az Egyetemen mentor segítségét is igénybe lehet venni, aki a zaklatások megelőzésére, a sértettek segítésére az Egyetem polgárait érintő zaklatási (szexizmus, nem kívánt közeledés) ügyekben a segítségkérés módjairól tud tájékoztatást, valamint iránymutatást adni. A mentor hallgatók/egyetemi polgárok által választott vagy tanszékek által kijelölt oktató, dolgozó (tanszékenként olyan oktató, aki rendszeres kapcsolatban áll a hallgatókkal egyetemi munkájuk során).

X. Etikai Bizottság

- 4) Az Etikai Kódex elfogadásával az Egyetem arra törekszik, hogy az etikai normák érvényesítésével is segítse fenntartani az Egyetem erkölcsi, szakmai és intézményi integritását. Az Egyetem e tevékenységét az Etikai Bizottság útján gyakorolja.
- 5) Az Etikai Bizottság feladatai:
 - a) fogadja az etikai vétségek ügyében érkező bejelentéseket;
 - b) az Etikai Bizottság jogosult első fokon eljárni az Egyetem polgárait érintő etikai, vonatkozású ügyek feltárásában;
 - c) etikai eljárás során eldönti, hogy az etikai vétség megvalósult-e, vagy sem;
 - d) etikai vétség megvalósulása esetén e szabályzatban meghatározott következményeket alkalmazza
- 6) Az Etikai Bizottság a bejelentéseket bizalmasan kezeli.

Összetétel

- 7) Az Etikai Bizottság két oktató, egy nem oktató és két hallgatói tagból álló testület. Az oktatói, illetve a nem oktatói munkakörben foglalkoztatott munkavállaló tagokat a Szenátus választja három évre. A hallgatói tagokat egy évre a HÖK delegálja. A Bizottság elnökét a tagok az alakuló ülésen maguk közül szavazattöbbséggel választják.
- 8) Indokolt esetben külső szakmai szervezet tagja is bevonható.
- 9) Az Etikai Bizottság munkájával kapcsolatos adminisztratív feladatok, így különösen az iratkezelési feladatok ellátása, az ülésekről, meghallgatásokról jegyzőkönyv felvétele, valamint az Etikai Bizottság döntésének az előkészítése és megszövegezése a Bizottság által kijelölt tag feladata.
- 10) Nem vehet részt az etikai eljárásban olyan bizottsági tag, aki az eljárás alá vont egyetemi polgár hozzátartozója, vagy akitől az ügy elfogulatlan és tárgyilagos megítélése nem várható. Az eljárás alá vont egyetemi polgár, vagy a képviselője az eljárás során bármikor elfogultsági kifogást jelenthet be a bizottság adott tagjával szemben. Az elfogultsági kifogás tárgyában az Etikai Bizottság dönt. Ha a kifogásnak helyt ad, akkor a Bizottság csökkentett létszámban folytatja az eljárást, ellenkező esetben a kifogást elutasítja. Amennyiben a Bizottság tagjainak létszáma az elfogultság okán 3-ra csökken, az eljárást fel kell függeszteni és a Szenátustól ideiglenes tagok megválasztását kell kérni az adott eljárás időtartamára, vagy a HÖK-től új delegált kijelölését kell kérni.

Etikai vétség bejelentése

- 11) A bejelentésnek konkrét cselekményre kell vonatkoznia. A bejelentőnek meg kell jelölnie az etikai vétségen túl az etikai normát sértő személy nevét, a cselekmény helyét és időpontját, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A bejelentésben rögzíteni kell a bejelentő nevét és elérhetőségét. A bejelentéshez űrlap is használható, ami a Kódex 1. számú melléklete. A bejelentést az Etikai Bizottságnak címezve a Rektori Kabinetben kell leadni, lezárt borítékban.
- 12) Szóbeli bejelentést az Etikai Bizottság tagja részére lehet tenni, aki a bejelentést írásban rögzíti (ehhez igénybe vehetik az űrlapot is), amelyet a bejelentő és a bejelentést fogadó egyaránt aláír.
- 13) A bejelentésekről az Etikai Bizottság elnökét a bejelentést fogadó 3 munkanapon belül tájékoztatja.
- 14) A bejelentő nevét és más személyes adatait a Bizottság az eljárása során titkosan kezeli. A névtelen bejelentéseket a Bizottság vizsgálat nélkül elutasítja.
- 15) A rosszhiszemű, megtévesztő bejelentővel szemben etikai vétség miatt eljárás indítható.

Az Etikai Bizottság eljárása

- 16) A bejelentés vizsgálatára az Etikai Bizottság elnöke a bejelentésről történő tudomásszerzését követő 8 napon belül köteles összehívni a Bizottságot. A Bizottság határozatképes, ha legalább 3 tag (melyből legalább kettő az Egyetem alkalmazottja) jelen van.
- 17) A Bizottság a bejelentést megvizsgálja és dönt az etikai eljárás megindításáról, a bejelentés megalapozatlanságáról, illetve a bejelentőt a bejelentés kiegészítésére, pontosítására kérheti a döntés meghozatala érdekében. A döntésről a bejelentőt tájékoztatni kell.

- 18) Az etikai eljárás megindításáról a Bizottság írásbeli határozatot hoz, amely tartalmazza az eljárás alapjául szolgáló cselekmény rövid leírását. A Bizottság határozatait az elnök írja alá.
- 19) Az eljárás alá vont egyetemi polgárt, valamint a bejelentőt az etikai eljárást elrendelő határozat kézbesítésével kell értesíteni az eljárás megindításáról. Amennyiben az Egyetem anyagi helyzete lehetővé teszi és a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a felek konfliktusa mediációs eljárásban feloldható, akkor az etikai eljárást megindító határozatban tájékoztatja a feleket, hogy önként választhatják ezt az utat az etikai eljárás lefolytatása helyett. Mediációs eljárásra csak a felek egybehangzó döntése és a szükséges anyagi fedezet biztosítását követően van lehetőség.
- 20) A mediációs eljárás célja a köteleességszegéshez elvezető események feltárása, értékelése, ennek alapján a felek közötti konszenzusos megállapodás létrehozása a sérelem orvoslása érdekében.
- a) Amennyiben a mediációs eljárás résztvevői között létrejön a megállapodás, akkor a megállapodás teljesítéséig fel kell függeszteni az Etikai Bizottság további eljárását.
 - b) Ha nem sikerül megállapodni, vagy a kötelezettségszegő a megállapodásban rögzítetteket nem teljesíti, és a sértett emiatt kéri az eljárás folytatását, akkor az eljárást folytatni kell.
- 21) Az etikai eljárásban az egyetemi polgár, továbbá meghatalmazottja (Ptk. alapján) járhat el.
- 22) Nem lehet etikai eljárást indítani, ha az etikai vétség elkövetése óta 90 naptári nap már eltelt.
- 23) Ha az etikai eljárás alá vont személy ellen ugyanabban az ügyben büntető vagy fegyelmi eljárás folyik, annak jogerős befejezéséig, illetve, ha az etikai eljárás alá vont személy meghallgatáson való részvétele önhibáján kívüli okból nem lehetséges, legfeljebb az akadály megszűnéséig az etikai eljárást fel kell függeszteni.
- 24) Az etikai eljárást annak megindításától számított – az előző bekezdésben foglaltak kivételével – egy hónapon belül be kell fejezni és érdemi határozatot kell hozni.
- 25) Az etikai eljárás lefolytatása és a határozathozatal tekintetében a Hallgatói fegyelmi és kártérítési szabályzat 8-10. § rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

Az etikai eljárásban hozott döntés

- 26) Az etikai eljárásban az Etikai Bizottság az alábbi döntéseket hozhatja:
- a) megállapítja, hogy a panasz alaptalan és azt elutasítja,
 - b) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és a tárgyalás során lehetőséget ad arra, hogy az etikai vétség természetének megfelelő elégtételt a felek maguk állapítsák meg, amit határozatban rögzít;
 - c) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és kötelezi az elkövetőt, hogy adjon a vétség természetének megfelelő elégtételt a sértett számára,
 - d) megállapítja az etikai vétség megtörténtét és továbbítja az ügy súlyosságára tekintettel az ügy iratait az intézkedés tételére jogosultnak, a Fegyelmi Bizottságnak vagy a munkáltatói jogkör gyakorlójának,
 - e) büntetőfeljelentés tételére tesz javaslatot, amennyiben súlyos jogszabálysértést állapít meg.

Jogorvoslat

- 27) Az Etikai Bizottság eljárásában hozott döntés ellen jogorvoslati kérelem nyújtható be.

28) A jogorvoslati kérelmet a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban az Etikai Bizottságnál lehet előterjeszteni. Elbírálása hallgatók esetében a Hallgatói Jogorvoslati Bizottság, más esetben a munkáltatói jogok gyakorlójának hatáskörébe tartozik.

29) A jogorvoslati kérelem elbírálásához az Etikai Bizottság a jegyzőkönyvet, valamint az ügy valamennyi iratát a másodfokon eljáró szerv részére köteles átadni.

XI. Záró rendelkezések

- 1) A Magyar Képzőművészeti Egyetem Szenátusa 2017. május 29-ei ülésén megtárgyalta és elfogadta az Etikai Kódexet.
- 2) Az Etikai Bizottság jogosult arra, hogy az Etikai Kódex tartalmának módosítására vonatkozó előterjesztéseket a Szenátusnak elfogadásra javasoljon.
- 3) Az Etikai Bizottság a Kódex hatályba lépése után egy évvel köteles a tapasztalatokat kiértékelni és azok alapján megtenni az esetleges módosítási előterjesztéseket.
- 4) Az Etikai Kódex nyilvános, annak szövegét hozzáférhetővé kell tenni az Egyetem minden polgára számára. Az Etikai Kódex megtalálható az Egyetem hivatalos honlapján.
- 5) Az Etikai Kódex az elfogadást követő napon lép hatályba, mellyel egyidejűleg hatályát veszti az Egyetem által 2009 júniusában elfogadott Etikai Kódex. Rendelkezéseit a hatályba lépését követően indult etikai eljárásokban kell alkalmazni.

1. számú melléklet

Etikai vétséget bejelentő lap

Bejelentő neve:

Bejelentő elérhetősége (lakcím, e-mail cím):

Esemény helye és időpontja:

Az etikai normát sértő neve:

Az etikai vétség rövid leírása:

Rendelkezésre álló bizonyítékok:

A bejelentést fogadó (Etikai Bizottság tagja) neve:

Bejelentés dátuma:

Bejelentő:

Bejelentést fogadó: